

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

ДИПЛОМИРАХА СЕ ПЪРВИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ ПО ПРОЕКТА ДОМИНО

Сертификат за машинен техник по специалността „Машини и системи с ЦПУ“ по българо-швейцарската програма за дуално образование ДОМИНО получиха 20-те абитуриенти на Професионалната гимназия „Иван Хаджиенов“, обучавани в програмата.

ZAKAZANLAK.BG

мишев, ръководител „Техническо развитие“ в Арсенал АД – фирмата, която обучава най-голям брой ученици по швейцарската система за професионално образование и единствената, в която се провеждат практически обучения на ученици по „Мехатроника“.

Продължава на стр. 3

Инж. Цветан Шиков:

НОВИЯТ ПАРКИНГ ГОТОВ ДО МЕСЕЦ

Новият паркинг, който изгражда „Арсенал“ до митницата срещу Централния портал, трябва да бъде готов до края на месец юни, съобщи инж. Цветан Шиков, ръководител Направление „Проектиране, инвестиции и строителство“ в „Арсенал“ АД, който представи инвестиционната строителна програма на фирмата за 2017-та година пред „Трибуна Арсенал“.

Още до края на месец май ще приключи и ремонтът на столовата база на територията на мъглижкия Завод 4. Паркингът, който трябва да посрещне нарасналата нужда от паркиране в района на фирмата при разрастването на дейността на казанлъшката оръжейница напоследък, ще има места за още 420 коли на арсеналци. Ще се преасфалтира и площта, свързана с митническият терминал на „Арсенал“, така че районът там ще се благоустрои наново.

Продължава на стр. 4

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Ваучер Храна®
Ticket

Ticket
Compliments®

Compliments®
com

Edenred Идънред България | www.edenred.bg
Тел: +359 2 974 0220 | bulgaria@edenred.com

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редколегия: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Венко Юнаков.

Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

КАЗАНЛЪК ИЗБРА ЦВЕТЕЛИНА ЗА ЦАРИЦА РОЗА

Цветелина Илиева - абитуриентката от Националното училище по пластични изкуства и дизайн „Акад. Дечко Узунов“, е новата Царица Роза на Казанлък. Тя бе избрана в конкурс-спектакъл от седемчленно жури с председател Николай Ибушев, изпълнителен ди-

сн. Миран Маденджиян

ректор на „Арсенал“ АД и Почетен гражданин на Казанлък. Негова бе честта да постави короната върху главата на новата казанлъшка царица. Подгласнички на царица Роза 2017 станаха Пламена Желева – първа подгласничка, възпитаничка на ПХГ „Св. Св. Кирил и Методий“, и Ванеса Цветкова - втора подгласничка, абитуриентка от СУ „Екзарх Антим Първи“.

Продължава на стр. 6

ОРИСИЯТА ДА РЕДИШ ПЪРТНИ

Отвъд живот в две епохи

Той е от орисаните да редят пъртни. От онези, дето плуват, като ги пуснат в дълбокото. Отвъд времевата конюнктурата. И въпреки нея.

И някак логично, с усмивка, приема споходилния го случайно късмет от кафето: за успеха на един човек са важни не височините, до които е стигнал, а начинът, по който отскача, когато се удари в дъното.

От респекта и пиедестала на 79-те си години обобщава пътя си така: живот в две епохи и спокойно продължение в трета.

В която не го е напуснал трепетът и хъсът му за обществените дела, емоцията по ставащото в родния му град. И работа, в която да остави дира. Каквато всъщност е личната му житейска орисия.

От 19-годишен да оставя дири.

Той е един от най-личните арсеналски ветерани и от най-известните казанлъчани, два мандата кмет на града, чието име отдавна се е превърнало в синоним на управленец и ръководител от голям мащаб. И отвъд пределите на страната.

Стефан Дамянов.

Хора като него не се подминават. Респектиращата им биография не позволява това. Независимо от това, че нишката на живота им винаги е опъвана и разпъвана от общественото мнение, политическата и всякаква друга конюнктурата. Преминава през нея в ритъма на „Осанна“ и „Разпни го!“ по начина, по който породата жива хора оцеляват. За да помат поредното житейско предизвикателство.

Когато през 1957 година прясно дипломираният „Цвяткорадойновец“ от специалността „Двигатели с вътрешно горене“ започнал работа в Обединените заводи „Фридрих Ангелс“, едва ли е подозирал колко дълъг и интересен ще е пътят му, белязан и започнал отук.

19-годишният отличник на випуска започнал работа като конструктор в отдела на главния металург на завода, по онова време Васил Тюркеджиев. Години по-късно пътищата на двамата ще се срещнат отново, вече в качеството на директор и негов заместник по техническите въпроси, какъвто става Дамянов десетилетие след това, едва на 29 години. С което записва името си в комбинатската история като най-младия зам.-директор и после – на най-младия генерален директор на комбината. Последното поел на 34 години.

От Тюркеджиев младият конструктор усвоява тънкостите в термообработката и индукционното нагриване на детайлите. Чувства се в свои води, а мащабите на мислене и работа във все по-разрастващата се комбинат му допадат. След казармата бъдещият млад специалист отново се връща в комбината, но вече при героя на социалистическия труд Марин Александров.

По онова време – главен технолог на комбината.

„Бай Марин беше човек със средно образование, но изключително трудолюбив и роден ерудит, който работеше много целенасочено и всеотдайно. От него научих много от нещата, които ми останали като фундамент за цял живот“, признава и днес ученикът Дамянов.

Във времената на наливане на основите на голямата българска промишленост малкото, но качествени български ВУЗ-ове трескаво събират най-доброто от бъдещите ръководни кадри у нас. За бившия възпитаник на казанлъшкия Механотехникум максималният бал за кандидатстване в МВИ – София, днес ТУ – София, му отваря врати за всички специалности, редовно обучение. Заради грижи по болна майка, Стефан избира задочното. Съдбата обаче му готви бонус за този избор: по същото време в комбината започва набирането на бъдещи специалисти по барутите и полигонно-зенитните установки, по зенитно и стрелково оръжие, ракетни горива. Това е детска и голяма страст на младия задочник, който е типичното расло следовено дете, играло с дървени пушки и пистолети, метални топчета и олово. От подобни гърмежи и взривове във варели има и белег.

Подготовката и подборът на бъдещите специалисти по стрелкови и зенитни установки се провеждат на територията на комбината. Преподавателите са специалисти и генерали от Военната академия. Математика и химия са основните дисциплини, на които наблягат бъдещите

кадри на фабриката и потенциални студенти в Съветския съюз. Заради държавни неразбории приемът става година по-късно. Заедно с покойния инженер Георги Марков, Стефан Дамянов и още 12 млади българи през 1962 година стават първата 14-членна група от български студенти, изпратени на обучение в Меката на науката в Москва – Московският енергетичен институт. Най-старото учебно заведение в Русия, в което са преподавали Ломоносов, Менделеев и още

Там го чакало перце от Съдбата – невероятният Илия Минев, който го посветил в тънкостите. По същото време там се създават 14 вида нови пиротехнически изделия, сред които и „Звездната красавица“, на която кръстник става Стефан Дамянов като водещ конструктор.

После животът го завихрил. С невероятни темпове.

Преместил го в Завод 1 като технолог при Атанас Койчев. Там Тулският инженер заплувал в свои води. При производството на цеви

от големите лични гордост и емоции на Стефан Дамянов, в екип с Иван Талмазов и покойния Дечо Савов, както и Роторната картелница кал. 7,62x54 от 1975 година. Последната е създадена като секретна разработка „Ураган“ за нуждите на противовъздушно-зенитните ни системи.

Цяла одисея се заформя около конструирането на оръжие с 12,700 изстрела в минута, което да осигурява т. нар. „преграден огън“. За целта ръководителят на екипа, какъвто е по онова време Дамянов 3 месеца, с разрешение от най-високо държавно ниво, гледа кадри от Виетнамската война, снимани от чужди тв екипи в БНТ. Целта е да разбере повече за този вид оръжия като технология, конструкция, действие. За малко да отиде и на огневата линия във Виетнам, в ролята на полковник. За целта дори му ушили и съответната униформа. Научната „щуротия и авантюра“ се спира лично от генерал Ямаков. След месеци упорита работа с Чаньо Стоянов, Стоян Велев и Димитър Митев, „Ураганът“ на „Арсенал“ е факт. На визита – да се запознае с новата изключително иновативна и смела разработка в комбината, пристига лично висш генерал от Варшавския договор – Ваганов, който споделя пред тогавашния Първи секретар на ГК на БКП в Казанлък Петко Влаев, че с тази роторна картелница на практика България става трета страна в света, след бившия СССР и САЩ, които усвояват такъв тип оръжие.

За изпитанията на закрито стрелбище пристигат 12 генерали от висшия генералитет на страната. Глушава несъобразителност и затворени прозорци по време на изпитанията натръшват от ударната вълна генералитет по земята. Изобретателите са в потрес, а уникалната и смела разработка, която е можела да отвори съвсем други хоризонти пред българския ВПК, така и не влиза на въоръжение.

На 34 упоритият и всеотдаен изобретател е генерален директор на Обединените заводи „Фридрих Ангелс“. Под ръководството му са 72 хиляди души, с кооперираните производства, като само на територията на заводите в Казанлък работят 23 хиляди души.

За онова време днес казанлъшкият кмет два мандата и бивш арсеналец си спомня: „Ежедневно извозвахме с автобуси до близките села по 8 хиляди души, специални спирки им направихме, 1400 бяха само арсеналските самодейци в различните колективи. Заради тях и ентусиазма им, заради мащабите, с които фабриката поемаше нагоре, побихме и първите камъни на новия Дом на културата. Няма такъв друг в страната“.

много научни светили от световен мащаб. Бъдещият инженер е на път да сбъдне мечтата си – да учи нещо иновативно за времето си: промишлена електроника.

И в Москва, и по-късно в Тулската политехника, където ги изпращат след първата година на обучението им, Дамянов дели една стая и чин с Георги Марков. В Тула момчето от казанлъшката „Кула“ става специалност по неуправляеми реактивни ракетни системи и навлиза надълбоко в този вид проблематика. Научен ръководител на дипломната му работа е Евгений Николаевич Събинин, тогава генерален директор на Тулските военни заводи и депутат в Думата. Курсов ръководител му става директорът на Тулската политехника Фьодор Сидикин.

Това са световни легенди в сферата на балистиката и отбранителната индустрия, признава бившият арсеналец и кмет на Казанлък.

И тъй като в живота никога нищо не е такова, каквото изглежда и както го планираме, връщайки се в Казанлък, с надежди и планове, младият специалист по ракетни установки започва работа в... пиротехната на Завод 4. Там го пращат от „Кадри“. Имало годишнина от Девети септември, в пиротехната трябвали хора да правят фейерверките и засилили Тулския ракетен специалист там.

разгърне мащабите на наученото.

Били години, когато в комбината се усвоявали много нови разработки и изделия, а паралелно с това издигналият се до дясна ръка на Васил Тюркеджиев първи зам.-директор по техническите въпроси отговарял и за капиталното строителство. От камбанарията на днешните си години Дамянов споделя, че с нищо и за нищо не би заменил това време. И като предизвикателство, и като съзидание, и като емоции. Години на градеж.

В този период се среща с много интересни и важни хора. Няколко пъти с Първия, както и с други ВИП-персони за онова време. Незабравими обаче остават срещите и беседите на младия генерален директор на „Фридрих Ангелс“ с генерал Георги Ямаков. Легенда на българския ВПК.

Пред него бях като студент пред професор, казва Стефан Дамянов.

Под ръководството на Дамянов се разработват във фабриката няколко фундаментални за времето си изделия: Автомат „Калашников“ – модернизиран, кал. 5,56, с американски патрон, ръчен противотанков гранатомет SPG-9, безоткатното противотанково оръдие, зенитната установка, пистолет „Бран 1300“, приет на въоръжение в Българската армия през 1974 година и преименуван по-късно на „Шипка“. Пистолетът е една

ИНЖ. ЦВЕТАН ШИКОВ С ОФИЦИАЛНА ВИЗИТА В НАДКАНИЖА

Ръководителят на Направление „Проектиране, инвестиции и строителство“ в „Арсенал“ АД - инж.

Цветан Шиков, общински съветник от групата „Експерти за Казанлък“, водена от изпълнителния директор на „Арсенал“ Николай Ибушев, участва в Първия международен форум за външна търговия и инвестиции в унгарския град Надканижа в началото на месец май. Форумът бе част от програмата на фестивала на града, по-братимен с Казанлък. Идеята на организаторите е да се осъществяват по-близки контакти между експерти и предприемачи в сферата на икономиката и бизнеса от 12-те по-братимени на Надканижа

градове чрез използване на възможностите за засилване на икономическите връзки и инвестициите между градовете от различните страни. Казанлъшката делегация е била изключително добре посрещната като гост на събитията в Надканижа и лично приета, първа от всички гостуващи, от кмета на по-братимения град - Шандор Денеш. В състава на делегацията бяха още и главният счетоводител на Община Казанлък - Нели Атанасова, и главният секретар на Казанлъшката търговско-промишлена палата - Йордан Игнатов. Казанлъшката делегация по традиция се включи в празничните фестивални събития и поднесе цветя на Паметника на загиналите за освобождението на Надканижа български и руски войници във Втората световна война.

Побратимяването между Казанлък и Надканижа е едно от най-старите в историята на двата града - тази година се навършват 47 години от официалното му начало.

„Трибуна Арсенал“

Продължава от стр. 1

...ПЪРВИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ ПО ПРОЕКТА ДОМИНО

Бизнесът стои до Механотехникума, каза и Владимир Спасов, прокурист на „М+С Хидравлик“ - предприятието, което също се включи активно като партньор на училището в осъществяването на дуалното обучение. На тържествената церемония

България, които през 2015 година започнаха пилотно да прилагат швейцарския модел на дуално образование в рамките на проекта ДОМИНО. В обучението се включиха две паралелки - от 9-ти и 11-ти клас, а в момента общо 125 ученици се обучават по дуалната форма

присъства и Ролан Питон, ръководител на Швейцарския офис за сътрудничество към Посолството на Швейцария. Той поздрави всички участници в проекта и сподели, че дуалното обучение в Швейцария дава много добри резултати. Ролан Питон изрази своето задоволство от успешното реализиране на програмата в Казанлък и подчерта, че „резултатът нямаше да бъде същият, ако училището и бизнесът нямаша едно общо виждане за професионалното образование и възможностите то да се осъществява по най-добрия начин.“

в две специалности „Машинен техник и системи с цифрово програмно управление“ и „Мехатроника“. През следващите две години близо 600 ученици в България ще завършат дуално образование по швейцарския модел. До

Професионалната гимназия „Иван Хаджиенов“ е едно от двете училища в

2019 година, когато проектът приключва, ДОМИНО планира да обхване поне 1200 ученици, 15 професионални училища, както и най-малко десет професии. В момента в рамките на ДОМИНО се обучават 425 ученици по общо пет професии в 16 професионални гимназии в цялата страна в над 63 водещи български и чуждестранни фирми-партньори. През новата учебна година в проекта се очакват нови 14 училища и три нови професии, както и още фирми-партньори.

Бюджетът на проекта е 3 530 000 швейцарски франка, като 15 процента е съфинансирането от българското Министерство на образованието и науката.

Юлия Младенова

Продължава от стр. 2

...ДА РЕДИШ ПЪРТНИ

После центрофугата на живота го завъртяла. Отвъдарсеналски. Поредица от назначения на различни места в страната. От завода за електропорцелан в Николаево с персонал от 2 хиляди души, през „Мадара“ - Шумен, ДСО „Металхим“, Завода за дизелови двигатели във Варна и промишления гигант на

България „Балканкар“, на който е генерален директор 7 години. 116 хиляди души, 33 завода в страната и 21 зад граница са под шапката на гиганта. Ръководи го казанлъшкото момче от квартал „Кулата“ и бивш арсеналец Стефан Дамянов.

От далечината на времето днес ветеранът е категоричен: където и да е бил, какъвто и мащаб да е имал за „опитомяване“ пред себе си, мащабът и предизвикателствата с марка „Арсенал“ са най-горе в личната му житейска класация. Защото там е и сърцето му. И годините, в които е трупал опит, събирал приятелства и уроци.

Сега, на прага на поредно, важно житейско десетилетие, бившият арсеналец, стопански ръководител от най-висок ранг в две различни България, бивш кмет на Казанлък два мандата, в две различни проекции, знае много за хората, живота, властта, кариерата, политиката, парите.

И как всичко това може да завихри, ако не удържаш на центробежността. От всичко това е пуснал куп поуки в човешката си торба. Най-важната е от пребиваването му в местната власт и политика: да не се доверява на хора, които злоупотребяват с доверието.

На прага на новата си лична година е сгушил ежедневието си в ръце и се радва на всичко човешко и хубаво около него. И най-много на внуците. И на успехите и енергията на предприемчивите и добри хора, готови да работят за общи каузи. И все така се възхищава на размаха в бизнеса на смелите градски хора.

Не се е примирил с някои планове и идеи в местната власт, за които, като кмет, малко не стигнало да се случат. Паднали просто жертва в разнородни интереси. Минералният комплекс в Овощник, спортната зала в Казанлък и големият проект „Севтополис“.

В непримиримостта му няма обида, нито горчивина, а надежда: че градът ще дочака стопанина си, който ще надмогне лично его и амбиции, ще уважава предходните и ще работи с грижа и уважение за хората. Останалото е живот.

И колко дълги ще са дирите в него, си е лична човешка работа, казва кметът на Казанлък два мандата Стефан Дамянов и арсеналец завинаги.

Деляна Бобева

За още много прекрасни и изпълнени с устрем и дияра години! Здраве и дълголетие!

Честит рожден ден!
Екипът на в. „Трибуна
Арсенал“

Наздравяца!

Неостаряващите се раждат през май.

Астрологичен факт, проверен в живота. И ежедневно потвърждаван. Най-енергичните и най-големите работохолици също се раждат през май. Най-чаровните дипломати идват в света отново през май. Избोधно всичко добро, красиво, живо и истинско идва през май. Целунати съдбовно са тези, дето животът е довел тук през май.

И така и минават през него - с пролетното очарование на неслизащите усмивки, с пълните шепи всеотдайност, с неуморимата енергия на създанието.

Невероятни са майските хора.

Честит Рожден Ден!

емоционална, с много адреналин и откривателство, работа.

През май, преди броени дни, пореден прекрасен повод събра заедно всички, които познават и работят с един невероятен човек и голям професионалист - инж. Симо Цонков - ръководител на БРВБ /База за развитие и внедряване на боеприпаси/ в „Арсенал“ АД.

За поредна негова голяма наздравяца - за прекрасните му години, в които с пълни шепи да гребе от споделеното щастие, с отворено сърце да се радва на щедрите си житейски плодове на красиво осмисления си живот. В който любовта, късметът, щастие и заварилото го здраве са протегнали пътищата си.

С уважение и благословия за личния празник на най-личния мъж в БРВБ!

Честит рожден ден!

От колектива на БРВБ и всички партньори
и колеги от останалите заводи

Продължава от стр. 1

НОВИЯТ ПАРКИНГ...

Пусъкът на двата обекта – паркингът и столовата, е само малка част от голяма строителна програма, одобрена за изпълнение от изпълнителния директор Николай Ибушев за тази календарна година. Програмата е съставена по заводи по предложения на техните директори и е свързана с най-неотложните нужди на производството и с подобряване на битовите условия на труда на арсеналци, по които се работи целево в последните няколко години. Планирането в тази посока е стриктно и строго обвързано с определен бюджет, който се съставя на база предложенията.

Както е известно на работещите на площадката на Завод 4 в Мъглиж, столовата там се ремонтира изцяло и основно. Извършено е и саниране на сградата по подобие на базата в Централния стол на „Арсенал“ на територията на дружествено в Казанлък. В отделните цехове на Завод 4 също се подобряват битовите условия, информира инж. Шиков. Това е част от приоритетите в тази насока, залегнали като фирмена социална политика от 2014-та година насам, които се изпълняват последователно и от терените на заводите 3 и 4 вече преминават за реализация и в заводите 1 и 2. За пръв път от половин век насам, откакто е монтиран, ще бъде пуснат асансьорът в административната сграда на Завод 4, който не работи от края на 60-те години на миналия век, на практика, почти не е бил в действие.

На територията на Мъглижкия завод се извършват и строителни дейности, пряко свързани с производството. Завършва се нов пресов участък с разгъната застроена площ от 3200 кв. м. Предвиден е и основен ремонт на Термичното и Барабанното отделения в цех 110 на завода, довършва се и основният ремонт на обект К-43. Ще се ремонтира основно и електроинсталацията, както и инсталациите за отопление и вентилация, обект К-15/16. Химическата лаборатория на Завод 4 също ще се ремонтира.

Предстои пусъкът на „Стрелата“

Участъкът, известен на арсеналци като „Стрелата“, предстои да бъде пуснат в експлоатация през тази година. Инж. Шиков

обясни, че се прави свързване на площадките между заводите 1 и 5, обединяване на сградата на Завод 5 с цех 160 на Завод 1, което ще става в рамките на усвояването на този участък, по който се работи интензивно. Усвояването на свободния терен между „Стрелата“ и цех 160 на Завод 1 предвижда ново строителство за нуждите на двата завода. Работата там е свързана и с мащабното инвестиране в оборудване, което ръководството извършва за Завод 5.

Ще трябва да се ремонтира основно сградата на „Стара маслена“ в Завод 1, за нуждите на цех 240, обясни още ръководителят на Направление „Проектиране, инвестиции и строителство“ в „Арсенал“. Там се предвижда пристройка на нова битова сграда. Завод 1 е записан в Инвестиционната строителна програма и с пускане на ново лаково помещение, както и с разширението на Участък „Пясъкоструйна“.

Ще се ремонтира и в заводите 2 и 3

Участъкът за прахово боядисване на Завод 2 ще се ремонтира основно. Внася се нова линия за прахово боядисване в цех 140. В 150-ти цех на завода се пуска участък за ново производство на гранати с CS-вещество.

В Завод 3 се разширява Обект 67 на 120-ти цех. Ще се прави и сграда за пневмотранспорт на целулоза на нова площадка, като начало на производствения цикъл на Завод 3. Мащабните строителни дейности в Завод 3 са свързани с изграждането на една съвсем нова сграда и преустройство на друга, за нуждите на монтажа на ново изделие там. Предвиден е цялостен ремонт на сградата за производството на горивото на новото изделие. Дейностите на територията на този завод са обвързани с ЛЛБ-6а, ЛЛБ-6, ЛЛБ-9, ЛЛБ-10, ЛЛБ-12, ЛЛБ-13, обект 37.

Огромната строителна инвестиционна програма ангажира за дейностите по нея външни фирми-изпълнители на обектите, както и собствения фирмен строителен цех, който обаче сам не може да се справи с цялото строителство поради големия обем на работа и специфичните дейности, стана ясно още от коментара на инж. Цветан Шиков по поводната от „Трибуна Арсенал“ актуална за сезона тема.

Диана Рамналиева

ДОЙДЕ ДАНЪЧНАТА СВОБОДА!

От 13-ти май тази година всички работещи и плащащи данъци българи са с годишна данъчна свобода. Това е онзи ден в годината, след който на практика символично изплащаме всичко дължимо на държавата и в останалите дни работим за себе си.

През тази 2017-та е година бяха нужни рекордните 136 дни, за да се издължим на хазната. На практика от всичко изработено годишно държавата ни прибира 40% от него. До момента този данъчно свободен ден на-

стъпваше със седмица по-рано, около 4-6-ти май. Тази година обаче се наложи да се работи повече за държавата с близо седмица и по-малко за нас, като част от причините са и рекордният брой почивни дни през годината заради различни празници.

По данни на Института за пазарна икономика, средно през последните 5 години българите всеки ден изработват по 211 млн. лв. за държавата. Затова и денят на данъчната свобода се нарича още и ден, свободен от правителството.

Счита се, че след настъпването на деня на данъчната свобода всички други изработени доходи отиват в джоба на българина.

Сметката обаче е пак крива, защото от тези пари също се прибира солидна част под формата на данъци, като ДДС на стоките и услугите и други. Тук не влизат и останалите нерегламентирани плащания, които ни се налага да правим за уж платени вече и полагащи ни се като осигурени лица услуги.

„Трибуна Арсенал“

Поздрав!

20 май - Международният ден на Метрологията

Поздрави за метролозите на „Арсенал“ АД!

С пожелание да отстояват професионалните си задължения и успехи.

Да работят все така всеотдайно и отговорно за общата кауза на фирмата - високо качество на произвежданата продукция.

Основен принос за това качество е единството и достоверността на измерванията, гарантирано с годността на всички видове средства за измерване, което е основна задача на отдел „Метрологичен“.

Тази задача се постига чрез проследимост на единиците на величините от еталоните на международно или национално ниво към еталоните на фирмата, а оттам към работните средства за измерване във всяко едно отделение и на всеки служител или работник.

Честит празник Метролози!

Р-л направление „Качество“ инж. Йорданов
Р-л отдел „Метрологичен“ инж. Влодова

Търсят се работници

„Арсенал“ АД - град Казанлък търси да назначи за своите производствени нужди следните работници и специалисти:

1. Заварчици - изисква се документ за съответната квалификация
2. Аргончици - изискват се документи за съответната квалификация
3. Електроерозисти
4. Резбошлайфисти
5. Оптически шлайфисти
6. Заточвач
7. Електромонтьори
8. Машинен оператор металообработващи машини с ЦПУ
9. Машинен оператор производство експлозивни вещества
10. Настройчици на металорежещи машини
11. Стругари
12. Оператори на преса за метал
13. Шлайфисти, кръгъл и плосък шлайф
14. Фрезисти
15. Машинни оператори производство пластмасови изделия - МОППИ
16. Оксигенисти
17. Борвергеристи

Повече информация за възможностите за работа в „Арсенал“ АД, както и за конкретните позиции и условия, може да получите от направление „Човешки ресурси“ на фирмата, на телефон: 0431/ 5 77 47

Документи и формуляри за кандидатстване за свободни позиции могат да бъдат изтеглени от сайта на „Арсенал“ АД

www.arsenal-bg.com/kadri

или получени от гише „Пропуски“ на централен портал от 7:00 до 17:00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени лично в Приемната на фирмата всеки делничен ден от 9:00 до 12:00 часа и от 13:00 до 15:30 часа, на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4

Документи за кандидатстване могат да се получат и в Приемната на „Арсенал“ АД, на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис №4

За обявените свободни позиции за всички видове специалности е необходимо кандидатите да имат завършено средно образование.

„Арсенал“ АД е фирма с широкоспектрна корпоративна социална политика, както и със специална фирмена концепция по отношение на кадрите и тяхното професионално усъвършенстване.

ХАЙДЕ НА ЛЯТО 2017

От 15-ти май в почивната станция на „Арсенал“ в Несебър се откри тазгодишният летен морски сезон. До края на месеца в три морски смени ще се запишат първите плажуващи. Трите смени през май по традиция са за най-добрите работници и служители на фирмата, които почиват бонус. Управата на почивната станция се постара да посрещне летовниците в изцяло обновена и освежена база и много декоративни изненади в парковото пространство около станцията. Над 2 000 ще са почиващите до края на сезона. От 16-ти юли до 26-ти август е тазгодишния висок сезон в почивната база.

КОГАТО 50 Е РАВНО НА КЪСМЕТ +

12 март 2017 година. Неделя. Теглене на числата от Българския спортен тотализатор. В 6 от 49 не излиза нито едно число. Следва Второто Тотото шанс...

И до днес казанлъчката Радиана Попова от Завод 2 на „Арсенал“ не може да повярва на очите си. В специалния тираж на ТОТО-то на този ден тя печели голямата награда „Форд Мондео“. Същия ден жената има юбилей - навършва 50 години и на вододела между младостта и зрелостта късметът я навества със знак Плюс. Защото тя не само е юбилярка, не само е с най-близките си хора, не само е щастлива майка, съпруга и баба, но и истинска късметлика в игрите на шанса.

Вече 10 години Радиана попълва фишовете на Спортното с едни и същи числа. И 10 години не изневерява на тотопункта - този до Пазара. Не за първи път печели - имала е тройки, четворки, пробвала се е в игрите на Националната лотария. Обикновено все нещо „удря“ като малка компенсация за пословичната си упоритост. Но подарък като този, който Съдбата и поднася навърху рождения й ден, никога няма да забрави.

„Дълбоко в себе си винаги съм чувствала, че ме очаква нещо хубаво. В хороскопа ми пишеше, че 2017-та ми е щастлива година, а и седмицата ми е любимото число. Пусках едни и същи числа

мет. Още повече, че продължава семейната традиция - и двамата й родители са били арсеналци. Завършила е заводското училище и близо 18 години работи в Завод 2, цех 200. Свикнала е с рабо-

за всичко“. Имала е моменти, когато по различни причини се е налагало да работи извън „Арсенал“, дори 3 години е изкарала в Испания. Но сега се радва, че има възможността да е тук, знае, че

една казанлъчанка за щастие. Защото за нея са важни не предметите, а хората, с които споделя живота си. Радва се на обичта и уважението на своя съпруг Теньо, с когото са семейство от 30 години, на синовете си Димитър и Мирослав, на прекрасната снаха. Най-голямата й радост обаче е внукът Антон, който е в палатата възраст на 1 годинка и 4 месеца. „Въпреки че никой от моите близки не играе тото, дори са доста скептично настроени към всякакви игри на шанса, аз видях тяхната подкрепа в мига, когато спечелих. Те бяха щастливи не заради наградата, а заради мен, защото смятах, че това е добър знак за мен, за моя юбилей, за годините напред, които ни предстоят да извървим заедно“, казва Радиана.

И продължава да си пускат тото. Дори в последния тираж на 5 от 35 пак има уцелени числа. Прави го, за да не изневери на себе си. За да изпитва тръпката от очакване на неизвестното, за да бъде тя, късметликата от „Арсенал“ - Казанлък - усмихната, ведра, щастлива, позитивна. И очакваща да сбъдне поредната си мечта - да отиде на почивка в слънчевата Испания. Да й го пожелаем!

Юлия Младенова

Радиана с най-скъпите

и, без да се надявам на конкретна сума или награда, си мислех за този момент - разказва късметликата от града на розите. Но, когато наистина се случи, не можах да повярвам. Ето, така е устроен човек.“

Радиана Попова е арсеналка. И това смята за свой къс-

тата, харесва я и я върши с удоволствие. С леко сърце идва на работното си място, защото е усвоила до прецизност производствения процес и около себе си има страхотни колеги. „Те дори повече от мен се радват за късмет ми - споделя жената. - Ние сме прекрасен колектив, разбираме се и се подкрепяме

това е нейното място. Щом се пукне пролетта, пътува всеки ден до Дунавци, където семейството й има къща, а грижата за градината я зарежда с енергия и сили.

Късмет + носи 50-ят рожден ден на Радиана Попова и шансът с „Форд Мондео“-то е само шрих към усещането на

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

Незабравимо

6-годишната художничка и лауреатка на конкурси по рисуване Тиана Маркович от Сърбия, която от година е част от колектива на детска градина „Буратино“, зарадва със своя специално създадена творба един от големите писатели на нашето време - академик Антон Дончев - създателят на романа „Време разделно“. По време на гостуването на академик в Казанлък за среща с местната общественост, Тиана създаде специална картина за един от големите българи днес. Видимо развълнуван, писателят пожела на момичето да запази красотата и блясъка в очите си, с които гледа на света.

Талантът на Тиана в рисуването е от повика на кръвта: тя е внучка на покойния художник Никола Заров. Майката на Тиана също е художник, в Сърбия.

„Трибуна Арсенал“

От Фестивала на розата 2017

21 май /неделя/
10.00 ч.

Ритуал „Розобер“ в село Розово
10.00 ч.
ДК „Арсенал“
Конкурс за класически, характерни и модерни танци

22 май - 4 юни

Ул. „Искра“
Улица на занаятите

26 май /петък/
18.00 ч.

пл. „Севтополис“
Национален бизнес форум 2017 - Спектакъл с участието на Шкумбата, Поли Паскова, ансамбъл „Чинари“

27 май /събота/
10.00 ч.

Ритуал „Розобер“ в село Горно Изворово

11.00 ч.

пл. „Севтополис“
„За ръчица“ - детско надиграване

16.00 ч.

пл. „Севтополис“
„Тъпан бие, хоро се вие“ - национално надиграване

29 май /понеделник/
10.00 ч.

ДК „Арсенал“
„Произведено в България“ - базар на български стоки

18.30 ч.

ул. „Искра“
Откриване на Улица на занаятите

29 май - 4 юни

Стоян-Стайнова къща
„Автентични български носии“ - изложба

30 май - 4 юни
10.00 ч.

парк „Розариум“
„Цветен Казанлък“ - изложба-базар на цветя

1 юни /четвъртък/
10.00 ч.

пл. „Севтополис“
Празнично утро за децата

11.30 ч.

По централните улици
„Купа Тракийски царе“ - състезание по колоездене

01.06 - 04.06.

11.00 ч. - 17.00 ч.

Галерия АТЕЛИЕТО
WORK SHOP „Направете Роза“

17.00 ч.

Двора на НЧ „Възродена Искра“
„Казанлък през нашите очи“ - изложба на детски рисунки, награждаване

18.00 ч.

Художествена галерия - Казанлък
МИНИ ПРИНТ КАЗАНЛЪК 2017 - V-та международна изложба за съвременна малка графика

19.00 ч.

ДК „Арсенал“
Детско шоу „Принцеси на розата“

21.00 ч.

пл. „Севтополис“
Тържествена заря-проверка по повод Ден на Ботев и загиналите за свободата

2 юни /петък/
10.00 ч.

пл. „Севтополис“
Празник на град Казанлък. Водосвет за благоденствието на Казанлък и церемония по издигане на знамето на града

Акад. Антон Дончев:

НАЙ-ДЪЛЪГ И НАЙ-ТРУДЕН

Каква е загадката, академик Дончев: да оцелеем въпреки трудното време като българи и въпреки трудното,

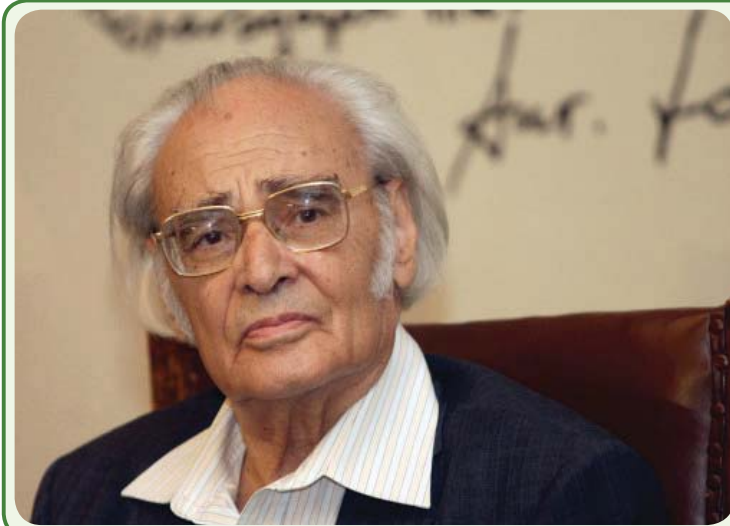
сцена се качват и българите. Сега, след 15 века, на сцената наречена Европа, сме останали само ние с нашето име, на

когато с течение на годините търсих истината, аз разбрах фактически кои са народите, с които сме тръгнали да се бра-

е един град, където днес се издига Истанбул, но всъщност турците превземат столицата на Източната Римска империя.

товката на арабската армия. И въпреки това нашият Тервел ги спира. Значи има някаква тайна - да спреш такава една армия. Изчезват народи, изчезват цели цивилизации, но българите остават. Говорят горе-долу на същия език от 8-ми век насам, предават го на други народи. И знаете ли какво открих? Открих го през един символ - българският военен пояс.

Оказва се, че българският военен пояс, който е възприет от много армии и така се нарича, дори в Северна Африка пак се нарича така - български военен пояс, за българите той е имал значение на свещен символ. Защото поясът, кован в боя на българина, разделя горната част на тялото от долната част. Разделя това, което е посветено на небето от това, което е посветено на земята. Това не само разделя, но това е и съединяване между небето и земята. През целия си път българинът, българската цивилизация се е борила за запазване на равновесието между това, което е посветено на земята - материалното, и това, което е посветено на небето - духовното. В това се състои тайната на оцеляването на нашата нация, на нашия език и нашата цивилизация.

Той е от онези бутикови хора, които са дар за човечеството. Вселени цели. Българският Умберто Еко. Един от великите писатели на България. Рядко говори, но думите му звучат пророчески на фона на българската ни днешна действителност. Силата на книгите му е като светлина, която те грабва, изпяна на друго място и връща при земните други... Ако си намерил силата да прозреш отвъд. И куража.

Академик на БАН. Човек от морето. С диплом по право и живот, посветен на думите. И мъдростта. Автор на най-четената книга и най-предпочитания български филм на столетието - „Време разделно“. Неслучил се български Нобелист. Заради интриги и политически теманета.

Академик Антон Дончев. Един от патриарсите на съвременната българска книжовност и духовна мъдрост гостува на Казанлък по покана на поета Неделчо Ганев, синдикалиста Атанас Бозов, Дома на културата „Арсенал“ и редакцията на „Трибуна Арсенал“. Разговор в навечерието на духовния празник на българите - 24 май. С всичките си болезнени рани.

която предстои? В поредното време разделно.

Преди 1500 години на историческата сцена на Европа се качват 15 народа. Някои от тях са огромни. Други имат империи от Дунав до Китай. Това са хазари, авари, лунгути, кирпиди и други. На тази праисторическа

една земя, на която сме дошли преди 15 века и това е една загадка. Някои са били наистина огромни народи, имали са великолепни армии и въоръжения, завладявали са големи територии... Но няма ги. Знаят ги шепи историци. Какво е било това чудо? Струва ми се - това,

ним, за да запазим своите име и територия. Виджте, нарекли са я Византия. Това е Източната Римска империя. Когато терците превземат Европа, Западна Европа, за да не признае, че всъщност турците са превзели Римската империя, казват: а, бе, те вземаха Византион. Това

Ние сме стоели рамо до рамо в продължение на 10 века до Великата Римска империя. Ако видите обаче какво е оборудването на тази империя... ами на Арабската армия? Какво е това чудо? Ако видите, убийте ги! 3/4 от тях са били улучени в окоето. Такава е била подго-

Продължава на стр. 7

ZAKAZANLAK.BG

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

Продължава от стр. 1

...ЦВЕТЕЛИНА ЗА ЦАРИЦА РОЗА

Цветелина Илиева се състезава за царската корона с още 20 красиви момичета, завършващи тази година средното си образование в казанлъшки училища. Тя е зодия Скорпион. Занимава се с рисуване от дете и не може да си представи живота без рисуване. Макар и да е все още твърде млада, Цветелина подготвя първата си самостоятелна изложба. Мечтае да стане илюстратор.

„Беше много трудно, дори трудно, отколкото да работя в „Арсенал“ - сподели с публиката председателят на журито Николай Ибушев при обявяването на резултатите от конкурса. - Имаше много тежка и трудна задача: да изберем само три от тези 21 невероятно красиви момичета. А журито бе съставено от изключителни професионалисти, от хора, които имат много ясна представа за визия и излъчване. Смя да твърдя, че по-честно жури от нашето не е имало досега“, допълни Николай Ибушев.

В неговия състав бяха включени още: двама дипломати - съветникът в посолството на Япония у нас Сусуму Уеда и посланикът на Азербайджан Н. Пр. Наргиз Гурбанова, модният корифей доц. Мариела Гемешева, певицата Светла Иванова и Царица Роза 2007 Лора Георгиева - и трите казанлъчанки, както и фотографът Макс Буковски.

С избирането на 49-тата Царица Роза се постави началото на 114-тите Празници на розата в Казанлък, обяви кметът на общината Галина Стоянова.

Юлия Младенова
zakazanlak.bg

Арсеналската царица

6-годишната Моника Митева от детската градина в „Арсенал“ е избрана да представи забавачницата в поредния конкурс-спектакъл за Принцеси на розата. Детското шоу е на 1-ви юни от 21 часа на площад „Севтополис“ в Казанлък и е част от тазгодишния Фестивал на розата.

Моника е арсеналско дете, майка ѝ е част от колежива на Завод 5.

Чаровницата от „Буратино“ и бъдеща първокласничка обича да рисува и майстори красиви неща. В момента трескаво с майка си избира тоалет за важната вечер. Наесен Моника ще е в първи клас в ОУ „Паисий Хилендарски“ в Казанлък.

„Трибуна Арсенал“

*****

раздели със своите възпитаници в края на май и да посрещне наесен нови 30 малчугана в „Буратино“.

Преди да се разделят с любимата си детска градина, бъдещите първолаци от „Буратино“ ще прекарат един незабравим ден в София. На 19 май заедно със своите родители ще посетят Националния природонаучен музей.

Яна Трифонова

Е ПЪТЯТ ОТ РЪКАТА ДО СЪРЦЕТО

Да не слагаме добродетелта до парите и да не мерим дълбокото на океана с пари

Исус Христос, когато му дават монетата, му казват: кesarю, а това за Бога. Тогава Бог казва: кesarю това – кesarю, божието – Богу. Животът е монета с две страни: на едната страна е божеството, от другата страна има цифра. Нашата българска цивилизация, нашата държава, хората, които са били начело, жреците, са защитавали равновесието между двете страни на човешката природа. Бегъл поглед през нашата история, особено в значимите й моменти, показва, че борбата на духовното да уравниеси материалното винаги побеждава. Българският народ никога не се е отнасял с презрение към материалното, но и никога не е забравял, че духовното го ръководи. Духовното е това, което ценя, то дава ценността, какъв си всъщност. Няма значение дали си богат или беден. Трагедията на цялата ни цивилизация в момента и на България – специално, е неумението ни да си завържем пояса там, където трябва. Материалното ни проникна, завладя нашия живот. Животът ни стана само сметки, пари. Там е трагедията. А не бива да забравяме, че това, което наричаме душа, дух, всъщност ръководи нашия живот. И това „връзване“ на свещения пояс все по-високо и по-високо вече стигна до шията и се превръща в примка, в белило и ние още малко и ще се задушим в това, което правим.

И няма надежда?

– Има... Забелязва се едно подновяване на българската душа. Една пролет на обичайта към българското, към българската песен, танц, нужно ни е да си повярваме. А защо ни е нужно да си повярваме ли? Защото самият факт, че 15 века сме останали само ние, би трябвало да ни е достатъчно да мислим, че всъщност сме богоизбрани. Богопомазани. Но да оцелеем срещу най-силната империя, да срещнеш най-силната в света армия, да се измъкнеш от гроба, да застанеш между най-силните и умни държави в света, значи има нещо. Имаме нещо, носим нещо в нас. Не може това да не те замисли. Но имам и една неприятна, тежка, трагична прокоба: преди хиляди години, в ерата на Кали-Юга / тъмната епоха/. Знаете ли и кои са белезите на тази Кали-Юга? Когато избираме недостойни хора да ни управляват и когато добродетелта започне да се изчислява с пари. Тогава идва Кали-Юга. Трябва да се пазим от това, да не избираме недостойни хора, които да ни ръководят и да не слагаме добродетелта до парите. В момента, в който общество то ни стигне дотам, че да измерва добродетелта с левове, то ще вземе да мери и дълбочината на океана с пари и в пари. И от това трябва да се пазим.

Казвате, че иде епохата на Армагедона и трудното време. В смъртна битка ли сме в тази посока, рждавдяс ли сплавта ни българска и как да я почистим от рждата?

– Знае се, че в тежка зима, при трудно време, дъбовите дървета започват да раждат повече плодове. Те очакват нещо тежко, нещо страшно и се подготвят. В „Самуил“ съм писал, че когато България се бори 50 години срещу Василий Втори, мъжете порастат така, че не могат да обличат ризиците на бащите си. Тоест, нацията в момента, в който се заплаши нейното съществуване, тя изведнъж като

че ли пораста. Изумително нещо е. Аз се срещам с много хора. С млади, с не толкова млади. Ако знаете какви големи Аполоновци има, а какви истински Мис България. Красота! Това е изумително нещо. Това е навсякъде в страната ни. От

всеки си има глас. Всеки народ си има своя собствен глас. Може да свирим на гъдулка, ама няма никъде другаде гъдулка. Нека въведем в нашия живот една дума, дето се казва: Неповторимост. Уникалност. Това си ти и това е световната

богати, но не умеем да извием глас да ни чуят.

Видение ли е Елица от романа Ви „Време разделно“ или реално съществуваща жена и коя е тя?
– Историята е дълга, но се от-

И, ако трябва да бъдем честни, по-добре, че не я видях. Защото по-добре да живее една мечта, отколкото мечтата да си отиде.

Роден сте на Кръстовден. Какъв е кръстът, който носите?

– Голямо, съкровено тайнство-нещо е. Нека си остане такова.

Как да продължим напред? Какво да търсим ние, наследниците на един такъв народ, за да правим това, което сега не можем?

– Ние сме залив в световния океан. Това, което се случва при нас, е резултат на това, което се случва по целия свят. Водата в залива не може да е по-ниска или по-висока от водата на океана. Бидейки в тази част, ние сме подвластни на нивото на тази вода. Ние сме частица от света. Целият свят не можем да оправим. В момента човечеството не е наясно с въпроса какво е добро и какво е зло. И затова трябва да работим. Трябва да започнем да работим за създаване на всеобщ език, на едно разбиране между хората по света, кое е бяло и кое е черно. Трябват хора, които се занимават с това, добри хора. Знаете ли, че разликата между хората от различни континенти и раси води до едно неразбиране и това е големият проблем. Опитаха се да се съсредоточат за нещо, което би било разбираемо за всички хора. Доколкото знам, постижението е само в това, че всички хора по целия свят изпитват желание да помогнат на дете, изпаднало в беда. Всички народи по целия свят, всички хора! Представяте ли си! Това е доброто, около което са успели да се споразумеят. Представяте ли си колко е страшна задачата на хората по света? Ние не говорим на един и същи морален език. Това, което е добро за един, е зло за друг. Задачата е вечна, човешка, вероятно има и решение. Но то е безкрайно трудно.

Как се пише най-тиражният роман у нас – „Време разделно“ – с над 1 милион екземпляра и превод на над 33 езика? При това за 41 дни. И кой беше първият му читател?

– Баща ми го прочете. Накара ме да махна една сцена, която я няма в романа. Послушах го. Сега направиха прототипно издание на ръкописа, макар да извадиха романа от учебниците. Същият ръкопис. Всичко на ръка. В живота си всичко съм написал на ръка. Най-дълъг, най-труден е пътят от ръката до сърцето. Аз никога не съм чел романа „Време разделно“. Не съм го чел и след като съм го написал. Написах го, романът няма поправки, няма задрасквания. Той е една изпята песен. Романът го дадох на баща си. Той четеше и думите, които не разбираше, ги подчертаваше с червен молив и аз отгоре пишех истинския текст на думата. Печата го мой свако Асен, мъж на леля ми, сестрата на баща ми. Не съм го чел, не съм поправял. Изплатото-плато.

Каква е заръката Ви към новите хора от новите времена, академик Дончев?

– Вярвайте, че по Пътя има достатъчно сили на Доброто. И, ако можете, вярвайте, че има Бог!

От възвишението на времето

Ние сме една река, една цивилизация, в която се вливат потоците на няколко народа, няколко цивилизации. Ние сме си траки, много сме траки, но тук сме и славяни. И български. Ние сме една сплав. Има една медна епоха, после бронзова. Но бронзът е сплав. Не е чист метал. Ние не сме чисто траки, нито чисто български, нито чисто славяни. Ние сме сплав. Имаме келтска кръв. Севт е бил победен и столицата му обкръжена от келтите. Та келти е имало тук. Те са имали 70 години държава по нашите земи. Ние сме събрали и силата, и красотата на тези народи. Те са в нас, те са в многообразието на децата на нашите изключителни жени. Те са в храбростта и безумието на нашите войници. Мъжете в окопите и на битка, а жените, впрегнали волове и с деца на гърба, произвеждат жито, толкова, колкото сега не можем. Ето ви го българският характер! Ето я тази уникална сплав. Просто сега трябва да си спомним кои сме и да се държим така, както ни приляга.

*****

Човечеството тръгнало да плаче, че изчезнала стърчиопашката с петте пера, а не вижда и не плаче, че цял един народ и една нация са изчезнали.

*****

И в сплавта има дефекти. Материалът остарява, разсмества му се молекулите. Ние не действаме разумно. Една невероятна силна воля за оцеляване ни кара да избираме пътища, които не винаги са правилни. Правият такъв е бягството. Мислят си, че като си вземат шапката за някъде и ще се оправят нещата.

Хубавото на такъв тип бягство е, че всички избягали навън изведнъж се срещат, че са български и започват да действат като едно цяло. Велико е това, че тези български събуждат! Отишъл да печели пари навън, но е готов да даде част от тези спечелени пари на учител, дето ще учи детето му на български. Ето ви сега един идеал – обединение на българите по целия свят! Част от тях ще се върнат, други ще останат там. Но това са почти 2 милиона души. Тези хората трябва да са обединени! Те трябва да чувстват, че храмът е в България. Трябва да осигурим по всякакъв начин връзки с тези хора.

*****

Нашата кота не е ниска. Липсва просто равновесие. Всичко, което ни се случва, е защото материалното е господар на света. Краде се, защото хората искат да станат по-богати. Фактът, че искаш да станеш по-богат, вече е проклетие.

*****

Мъдрост е да си представиш далечните последици на своите действия.

*****

Силата на Тодор Живков бе в планирането. И то на хора. Наблюдавал е развитието на поне по трима за един пост, и то в продължение на години. Десетилетия. Сега никой не мисли по този начин. Просто среща някого на бензиностанция или кръстовище и го прави министър. Защо? Защото самият той няма перспектива. Той не мисли. Дъбът не дава плод за 4 години. А и кой сади дъбове в момента? Какво в нашата политика сега е садене на дъбове? Нацията ни сега не полива фиданките си.

*****

Истинските съкровища не са при парите, а в гората. В дивата гора. В джунглата. Там няма пътеки, няма ориентири. А само дървета и зверове. Но вътре са съкровищата. И в този момент да видиш в хората, които те заобикалят, кой е човекът, на когото да кажеш: „На ти пушка, на ти раница, на ти да купиш хляб и сирене. Влизай в гората!“ И той да влезе. Може да влезе, може да го изядат, да загине, но може и да стигне до истинските съкровища. Та само 5-6% от световните нови изобретения са резултат на планирано търсене. Другите са намерени от хора, които са скитали в гората с пушка и раница. Кой в момента насърчава ходенето в гората? Никой.

възвишението на моите години мога да ви кажа, че когато ние бяхме ученици, нямаше толкова красиви хора. Тоест, нацията се бори против това, което я заплашва. А че има опасност, е въпрос на цифри и те са неоспорими. Намаляваме. Въпросът е да се осъзнаем и съвършено съзнателно да се борим срещу това. Световната култура е оркестър от народности и култури. Има от всичко. Като в един оркестър. Така и световната човешка култура е съставена от културите на много народи. Тия, които бият тъпана и искат всичко да стане само по тъпана, както го бият, всъщност искат да убият човешката култура. А

култура. Има Закон за падаемостта на енергиите. Падаат, падаат и накрая енергиите стигат до топлинна енергия. И тогава всички се страхуват от ентропията, от топлинната смърт на енергията. Защото, когато всички имат еднаква температура, няма обмяна на енергии. Ако всички станат като американците, няма да има култура. Трябва да се разбере, че уникалността и неповторимостта създават оркестъра. Затова трябва да си пазим гласа и инструмента. Български сме, неповторими сме. Не можем да бъдем събрани. Не можем да си позволим нашият глас да не се чува в световния хор. Та ние сме неповторими,

кри коя е Елица. Беше по времето, когато кмет на Смолян бе Дора Янкова. Тя е от Момчиловици. Била е и кмет там. Тя разкри тайната. Не се казва героинята Елица, а Йелица. И благодарение на тази правописна разлика, погът на селото, когато питаш специално, не се сети и превърна това, което аз видях преди много години, в едно видение. Тъй като аз видях това момиче, след това тръгнах да го търся и се оказа, че в селото няма момиче, което се казва Елица. Видение, призрак, а се оказва, че призракт е реална жена, момиче, което беше починало, точно преди аз да открия неговата тайна.

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА

Волната сестра на вятъра

Елисавета Любомирова Белчева е истинското име на поетесата. Багряна е един от псевдонимите ѝ, наред с Елизабета Б., Ел. Бленова, Ничия Долче, Микаела. Родена е на 16.04.1893 г. в София в чиновническо семейство. Тя е най-голямата от 7-те деца. Пише стихове от 14-годишна. Една година живее със семейството си в Търново. На 17 г. с нетърпение чакала Халеевата комета, всяваща ужас у много хора, и запечатала в стих това събитие. Завършва гимназия в София през 1910 г., след което за година е учителка в село Афтане, дн. Недялско. През 1915 г., откогато са първите ѝ публикации – стихотворенията „Вечерна песен“ и „Защо“, завършва българска филология в СУ „Кл. Охридски“. Като студентка дружи с Георги Райчев, Константин Константинов, Димчо Дебелянов, Димитър Подвързачов, Христо Ясенов.

Йордан Йовков. Приятелите ѝ я наричали Лиза. Била много интелигентна, елегантна и красива. Съзнавала силното си въздействие върху мъжете. По-младата с 13 г. Елисавета омапосала 34-годишния автор на разкази Йордан Йовков. В сърцето му имало трепети, които той се боял да ѝ признае. Описвайки го като мълчаливец, Багряна споделя: „Помня неговата особена, блага усмивка, тихия, топъл глас и мекия, малко пещ, приличащ на нашия сливенски говор“. А Йовков е удивен от нея: „Каква чудновата бърканица от жена, дете и дявол!“ Именно той занесъл нейни стихове в сп. „Съвременна мисъл“. Когато Йовков си отива на 57 г., поетесата пише в неговата памет стихотворението „Жетварят“. Години по-късно пред В. Митев тя закачливо ще признае: „Няма да повярвате, но и Йовков отнех от Дора Габе. Защото преди мен той е бил влюбен в нея. Шегувам се, разбира се. Нас с Дора цял живот ни обявяват за вечни съпернички и смъртни врагини, а ние сме големи приятели“.

До 1919 г. е гимназиална учителка във Враца и Кюстендил. От 1921 г. активно участва в литературния живот на столицата.

Вечната и святата. Така се нарича прочутата ѝ първа стихосбирка, която я утвърждава като поетеса. Година по-късно във Варна печели измежду 46 автори конкурс за написване на цикъл от морски песни. Тогава е съдбовната ѝ среща с големия сръбски поет, журналист и бохем Раде Драйнац, който я провоякира да напише цикъла „Зовът на морето“, наричайки я „най-великата българска поетеса“, а поезията ѝ – „метеорна искра“, „гейзер“ и „най-неспокойният нерв“ на съвременната лирика. Той и я привличал, и плашел. Когато го оперирали, въпреки клоуките, го приела в своя дом. Стози „чуждестранен, светъл хан“, както тя наричала Драйнац, се чувствала прекрасно. Той умира от туберкулоза през 41-ва с нейното име.

Багряна се изявява и като автор на стихове за деца, и като преводач. По-късно сътрудничи на в. „Литературен фронт“, на списанията „Изкуство“, „Пла-

мък“ и „Септември“. Ще последват стихосбирките: „Звезда на моряка“, „Сърце човешко“, „Пет звезди“, „От бряг до бряг“, „Контрапункти“, „Светосенки“, „На брега на времето“...

Силната жена в литературата ни. Багряна е новатор в родната литература. Със стиховете ѝ в нея зазвучава женският глас – с неговите търсения, тревоги и копнежи. Стилът ѝ е

пишела в кухнята, докато готвела, и криела стиховете си под мушамата на масата. След 4 г. бракът бил сериозно разклатен, Елисавета заминава за Германия. Завръща се след година и взема едно от най-трудните решения в живота си – напуска съпруга си и сина си Любомир. Когато станал на 16, синът открил от вестниците истината за майка си. За да

– Дора Габе – Багряна остава емблематичен за литературата ни. Той и 11 г. по-младата Лиза Белчева се запознават през 1924 г., по-късно живеят в Париж и пътуват из Франция. От това пътуване се ражда изрядната ѝ стихосбирка „Бретан“. Когато се завръщат, професорът е решен да получи развод от Дора Габе, с която от шест месеца живеели разделени, и

съда. Като защитници на поета се явяват Багряна и художникът Константин Щъркелов. В анкета на Иван Сарандев поетесата споделя, че не е познавала лично Вапцаров и не е следила поетичните му изяви. Никой от приятелите му не отишъл при нея, за да я подготви. Вечерта преди процеса Матвей Велев ѝ дал „Моторни песни“, тя чела стиховете цяла нощ.

Председателят на съда искал от нея да му отговори на три въпроса с „да“ или „не“. На първия „Познавате ли лично Вапцаров?“, тя отговорила „Не го познавам!“. На втория „Познавате ли неговата поезия?“, отговорът бил „Да, познавам я!“. Третият въпрос бил „Има ли родолюбие в неговата поезия?“, отговорът – „Да, има!“. Дали и какво повече би могла да направи тя, щом дори майката на поета Елена Вапцарова, въпреки личното си познание с цар Борис, не успява да издейства помилване, също са въпроси без еднозначен отговор.

Благославях те, живот! Старостта сякаш се бояла да докосне Багряна – била все така елегантна и красива. И в края на богатата ѝ жизнена и духовна биография стиховете ѝ са все така силни, а чувствата – вече интелектуално осмислени.

Голямата поетеса умира на 23 март 1991 г. на 97 години.

Определят Елисавета Багряна /1893 - 1991/ като „една от първите отявлени феминистки в българската поезия“, „най-вихрената амазонка“ в нея и „най-страхната, най-смелата и най-непрактичната“, „с най-атавистичния размах на женската природа в стиховете си“ поетеса. Първата ѝ стихосбирка „Вечната и святата“ излиза през 1927 г., донесайки ѝ широка популярност. Стиховете ѝ са преведени на повече от 30 езика. Книгите ѝ са издадени във Франция, Чехия, Сърбия, Русия, Румъния, Италия, Швеция, Полша и другаде. Багряна е носителка на златен медал на Международната асоциация на поетите в Рим. Удостоена е със званието Герой на Народна република България. През 1943 г., 1944 г. и 1945 г. българският учен-езиковед Стефан Младенов ѝ предлага за Нобелова награда за литература.

съчетание от народнопесенната фолклорна лексика и модерните поетични средства. В поезията ѝ говори сърцето на „последната и първата жена“ – „Потомка“, „Интериор“, „Амазонка“, „Пенелопя на 20-ти век“, „Вик“, „Срещла“.

Образът на Багряна – силната жена в литературата ни, е крайно противоречив и разделя контрастно обществото в мненията си за него. Тя е жената, превела Ахматова и Цветаева; тя е една от страните в тригълник с Дора Габе и Боян Пенев; участвала е в процеса за Вапцаров; познавала се с видни политически фигури; направила е смели за онова време пътешествия по света; тя е първата българка, летяла с пътнически самолет – решение, от което се отказали няколко мъже... Дългият ѝ творчески път преминава през различни идейни и художествени търсения и преображения: жизнерадостен лиричен оптимизъм, интелектуални терзания, декларативна тезисност. Обичана или мразена, осъждана или разбрана, грандамата на българската литература обаче остава незалязваща и незабравена.

Трудният личен живот. Личният живот на Багряна бил изпълнен със срещи и раздели, със смърт и самота. В своята изповед, записана от Блага Димитрова и Йордан Василев, тя споделя, че се е омъжила през 1919 г., без да бъде силно влюбена, заради годините на война. Съпругът ѝ поручик Иван Шапкарев, 11-ят син на фолклориста Кузман Шапкарев, бил упорит и малко нервен, пеел хубаво. Страстта на Елисавета към поезията не се приемала от семейството му. Свекърва ѝ – необразована жена с люта характер, следяла всяка крачка на снаха си, възмущавайки се, че не си гледа женската работа, а се занимава с нещо вятърничаво. Лиза тайничко четяла и

не знае, че родителите му са разведени, семейството поддържало версията, че майка му следва в Париж. След смъртта ѝ казал, че я обожавал, че баща му му обяснил всичко. Вторият брак на поетесата е с дипломата Александър Ликов – интелигентен и магнетичен мъж, венчани са от самия патриарх Кирил. По времето, когато се запознават, Александър е споден за Дора Габе. Багряна я моли за проща и двете заравят томахащата. Бракът продължава до 1954 г., когато той умира. По-късно Багряна изявила желание да бъде погребана до него. Тя била изключително привлекателна – и с ума, и с красотата си. Около нея винаги имало много почитатели. Сред тях, според някои, бил и Чудомир.

да узакони връзката си с Лиза, но умира неочаквано на 45 г., оставяйки след себе си пареща вражда между двете знаменити и красиви поетеси, доживели дълбока старост, цял живот неразделни съпернички. Отношението им към Боян Пенев обаче било едно и също – и двете го определят като любовта на живота си.

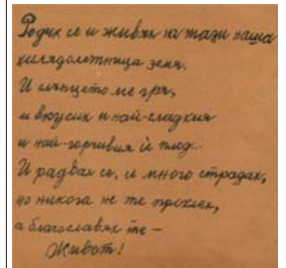
Вапцаров. Ролята на Багряна в процеса срещу поета е една от най-спорните точки в нейната биография. Дали тя е можела да го спаси и доколко нейните и на другите свидетели показания са имали значение или съдбата на арестуваните е била вече решена, са въпроси без еднозначен отговор. Едно е ясно – на 23-ти юли 1942 г. Никола Вапцаров, заедно с петима свои другари, е разстрелян.

Портрет на Елисавета Багряна – художник Иван Табаков

Боян Пенев. Европейец по дух и образование, преподавател в Софийския университет проф. Боян Пенев имал огромно въздействие върху Багряна като поетеса и като жена. Тригълникът Пенев

и Таско Стоилков, доскоршени приятели на Вапцаров, се скрият, за да не бъдат призовани в

Последното ѝ пристанище бил старческият дом в Горна баня, където написва „Благославях те, живот!“

„Как ще спреш ти мене – волната...“ Това е названието на изложбата, с която през 2013 г. е отбелязана 120-годишнината от рождението на Елисавета Багряна, наричана „волната сестра на вятъра“. В нея са представени знаците ѝ пътувания, богатството на междукултурните диалози, чийто посланик е била тя – Турция, Ливан, Рио де Жанейро... книги с автографи, посветени на поетесата, дневници със спомени за нея от проф. Петър Динеков, лични вещи и снимки, предоставени от внучката ѝ Лиза Шапкарева, както и редица непознати факти за нея като гражданка: участието ѝ в защитата на българските евреи, помощта ѝ за осъбоджаването от концлагер на писателя Асен Босев и на Делчо Василев, пътуванията ѝ до Москва, участието ѝ в конгресите за мир и форумите на жените по целия свят.

Мария Рашкова

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“:
Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com
Деляна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
Диана Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолята Петкова: 5 74 55